

vzhůru do
kulturního dění

■ Mýtus, krev a mlha Václava Šlajcha

LOUNY (vš) – Nenechte si ujít v sobotu 3. listopadu v 17 hodin vernisáž výstavy ilustrací a komiksů Václava

FOTO MUZEUM LOUNY

Dílo Václava Šlajcha

Šlajcha v Oblastním muzeu v Lounech. Výstava je charakteristická zvláštním pohledem na svět. Autor žijící v Lounech prezentuje ilustrace k severským bájím a mýtům, dále kresby k Pamětem kata Mydláře a zabývá se i novodobou mytologií, která vzniká na stránkách komiksu. Vystavované práce mají kromě společných jmenovatelů Mýtus, krev a mlha ještě jeden charakteristický prvek – velmi osobitý styl pro nadsázku. Zajímavý je také fakt, že se 27letý autor vyjadřuje k tématu staroger-mánských legend, které bylo v Čechách umělecky otevře-no naposled v roce 1942.

■ Prázdniny snů začínají

LOUNY (jvn) - V úterý 6. listopadu začínají Prázdniny snů. Nevěříte? Tak si zajděte večer toho dne do Vrchlického divadla v Lounech a uvidíte „komedii plnou rafinovanosti, vtípu a překvapení“. V hlavní roli přehnaně žárlivého sanitáka se setká s Vladimírem Čechem nebo Zbyškem Pantůčkem. Dále vás budou bavit Ivana Andrllová nebo Olga Želenská, Lucie Zedníčková nebo Jana Zenáhlíková, Jana Šulcová nebo Hana Talpová.

Prázdniny snů

Vstupenky na Prázdniny snů jsou pro abonenty lounského divadla zlevněné.

■ Vladimír Merta se vrací do Loun

LOUNY (jvn) - Jednašedesátiletý pisníkář Vladimír Merta může být klidně označen za renesanční osobnost: v 60. letech se zabýval malířskými a básnickými pokusy, vystudoval architekturu na ČVUT, režii a scenáristiku na FAMU, je publicistou, esejistou, spisovatelem, pro hudebníky inspirativním kytaristou a písničkářem, jehož texty mohou být reci-

Vladimír Merta

tovat jako básně. Prostý popis však jeho legendu vystihnout nemůže. Proto přijďte ve středu 7. listopadu do Vrchlického divadla v Lounech na Mertův koncert. Kdo si pamatuje jeho poslední lounské vystoupení skoro před čtyřmi lety, ví, že jeho písně a úvahy jsou stále inspirativní.

Veliká země velikých paradoxů

České postřehy z ruského Jekatěrinburgu

Do Ruska za Ural se mi chtělo i nechtělo. Nyní nelituji. Rusko je velká země a země velkých paradoxů.

Naše devítičlenná výprava - ředitelka ZUŠ Louny Jindřiška Riedlová, učitelé Zdeněk Patrovský, Milan Bitner, Igor Rjabikov, Milena Nečesaná a já, ze ZŠ Postoloprty Jiřina Trylčová, podnikatel Jan Kovář a lounský starosta Jan Kerner - měla ryze kulturní náplň. V červnu nás navštívila 70členná skupina žáků a učitelů uměleckých škol z Jekatěrinburgu a Reži a my jim návštěvu oplatili.

Jekatěrinburg je třetí největší město v Rusku, počtem obyvatel srovnatelné s Prahou. Zakladatel Petr Veliký ho nechal budovat jako druhé centrum carského Ruska. Našlapali jsme po něm plno kilometrů. Široké ulice, velké budovy, prostranství, pomníky. První paradox – uctívá se tu jak car, tak Lenin a ostatní státníci.

Stejným směrem je i chmurný památník osmnácti tisícům obětí stalinistických represí se jmény téměř z celé Evropy.

Veselejší náladu v nás probudila až hranice Evropy a Asie, kam dvojice v den svatby jezdí vázat na stromy stuhy, několik svateb jsme i viděli.

Pohoří Ural je rozvodím a vegetační hranicí. Za Uralem v taže například už nerostou buky a duby. Okolo Jekatěrinburgu je tajga, bažiny a nedozírná rovina. Rodiny o víkendech vyjíždí do lesa, vezou si jídlo, rozdělají oheň, opečou šašlik a veškeré odpadky zanechají na místě, přírody si moc neváží.

Energie i pohonné hmoty jsou tu levné, litr nafty asi 15 korun, benzin za 18. V budovách se topí, ať je zima nebo teplo. Divili jsme se zpočátku, proč mají

FOTO KATEŘINA PACTOVÁ

Klášter v místě, kde byly nalezeny ostatky carské rodiny.

Tam, kde byla roku 1917 zastřelena carská rodina, je nový nádherný pravoslavný Chrám všech svatých. Asi 5 kilometrů za městem, kde byly nalezeny ostatky carské rodiny, v místě bývalých šachet, vyrostl z mlodarář roubený klášter Ganina jama. Velmi působivé místo uprostřed tajgy. Ženy tu musí chodit zahalené, mají šátek nebo šálu, a musí mít sukně.

na domech klimatizaci, když je tu dlouhá zima. Později jsme pochopili. Když se chtějí v přetopených místnostech ochladit, pustí klimatizaci!

Paradox třetí: lidé chodí pěkně oblékáni, jezdí v drahých autech a bydlí... převážně v opelichaných panelácích s neupraveným okolím nebo v dřevnicích.

Ovšem vaří božsky! Silné vývary s masem a zeleninou,

výborné pelmeně – nudlové taštičky plněné masem, šašliky – špízy, ryby, boršč, soljanka. Ji se tu hodné skopové. A ty jejich nepřekonatelné pirožky! Přitom moc tlustých lidí nepotkáte. Děvčata jsou vysoká, štíhlá, krásně oblečená v sukních, kostýmáčkách, na vysokých podpatcích, a mají nádherné dlouhé husté vlasy.

Co ale potkáte, jsou české tramvaje. Plzeňská škodovka tu na ně postavila továrnu, a pije se tu i plzeňské pivo.

V Jekatěrinburgu a pak i v Reži jsme navštívili několik uměleckých škol. Všude nás velmi srdečně vítali, hostili, všude se podával velmi silný čaj. A v každé škole pro nás připravili malý koncert hudby a tance. Slyšeli jsme několik souborů lidových nástrojů, soubor houslový, akordeonový. Taneční škola je tam ojedinelá, velmi konzervativní, dosahující naprosto profesionálních výsledků. Po zhlédnutí hodiny tance jsem přesvědčena, že by tam naše děti nikdo více nespasítil. Nepředstavitelná dřina, každý den dvě hodiny tvrdého tréninku. Co obdivuji, zvláště u dětí, je hrdość na tradice, na folklór. Nádherné tančí v krojích, zpívají národní písně, bylo to inspirativní.

Prohlédli jsme i výtvarné práce. Nesetkali jsme se ani s keramikou, ani s dramatickým oborem. Byli jsme v několika knihovnách, muzeích, v dětské státní filharmonii, také jsme navštívili divadlo komedie a zvláštní muzikálové pojetí Figara.

Poctou pro nás bylo přijetí u starostů, kterým se tu říká hlava administrace. Mají rozsáhlejší pravomoci než starostové naši a všichni se chovají tak nějak „putinsky“.

Příjemné chvíle jsme zažili v Reži, kde jsme si s učiteli i pracovníci kulturního odboru města poklábosili o každodenních fotostech, plánech, ukazovali fotografie, i vodkou připili – na zdraví a na příští setkání.

Kateřina Pactová,
ZUŠ Louny

Projížděli skrze Louny... (5)

Hraběnky, kněžny, vévodkyně, ale i válečné vdovy

Když pominulo nebezpečí, jež by hrozilo v blízkosti bojiště, vydávaly se na cestu za vojskem také významné ženy té doby. Kromě již zmíněné kněžny Vileminy Zaháňské, libující si v ovzduší vysoké politiky a používající k tomu svých půvabů, víme s určitostí o pobytu v Lounech dvou šlechticů, následujících vysoce postavené představitelů spojeneckého velení.

■ Spěchající urozené dámy

První byla hraběnka Antonie Cecilie Wittgensteinová, manželka ruského generála jezdeckta Petra Christianoviče Wittgensteina (1769-1843), která se vydala na cestu z Prahy do Lipska a dále do Frankfurtu nad Mohanem. Do Loun přijela 27. října 1813 kočárem v doprovodu 11 sloužících na 11 koních. Na požadovanou jednu noc byla ubytována v již několikrát zmiňovaném domě U tří lip čp. 36, určeném jen nejvýznamnějším osobnostem té doby. Její doprovod našel přístřeší v Jeřábkově hospodářském dvoře čp. 203 na Žateckém předměstí.

Jinou šlechticnou, o níž se s určitostí dozvídáme ze zápisů lounského ubytovatele, byla kněžna Řepninová. Její muž, ruský generál Nikolaj Grigorjevič kníže Řepnin-Volkonskij (1778-1845), byl po vítězství spojenců u Lipska jmenován generálním prusko-ruským guvernérem v obsazeném Sasku, a to pro období od 9. prosince 1813 do 9. listopadu 1814. Cesta jeho manželky, která se měla ujmout role hostitelky v jejich novém sídle v Drážďanech, vedla z Prahy nutně přes Louny. Vzhledem k postavení manžela ji na stále ještě nepříteli bezpečné cestě doprovázeli 2 důstojníci se sluhou a zavazadly.

Do Loun přijela 31. října 1813. S částí vojského doprovodu přespala U tří lip, zbytek suity byl ubytován také na náměstí, v hostinci U černého koně čp. 124, patřícího lounskému reprezentantu obce a policejnímu radovi Antonínu Greifovi.

■ Vévodkyně altenburská

Některé zkomolené nebo příliš stručné zápisy v lounské ubytovací knize naznačují, že Louny projely také další šlechticny, dohánějící vítězné spojenecké armády. Mezi ně snad patřila i Charlotte, vévodkyně von Mecklenburg-Strelitz (1769-1818), manželka vévody Friedricha von Sachsen-Hildburghausen (1763-1834) a matka pozdějšího vévody Josefa Sasko-Altenburského (1789-1868). Starobylé město Altenburg, ležící asi 50 km jihovýchodně od Lipska, bývalo střediskem malého durynského státěčku. V letech 1813 a 1814 byl stále ještě součástí Rýnského spolku, vzniknuvšího v prosinci 1806 z podnětu Napoleona I. Podle lounských dokumentů byla nepochybně „velkokněžna von Altenburg“ na Lounsku v září 1814, neboť žatecký krajský komisař baron von Schönau nařizoval, aby jí z Lištán poslali dva koně do Mnichova Týnce. Jen pro úplnost dodejme, vévodkyně Charlotta byla sestrou královny Frederiky Hannoverské, pruské

královny Louisy a kněžny Thurn-Taxisové.

■ Carovy sestry asi jely jinudy

Zda se v Lounech objevila některá z žijících sester ruského cara Alexandra I. a velkoknížete Konstantina Pavloviče, velitele carské gardy, nevíme s jistotou. Rády cara doprovázely a nelze to vyloučit ani v době, o níž je řeč. Mohlo se jednat o Kateřinu Pavlovnu (1788-1819), vdovu po vévodovi Oldenburském, o Annu Pavlovnu (1795-1865), manželku nizozemského krále Viléma II. nebo o Marii Pavlovnu (1786-1859), provdanou za arcivévodu ze Sachsen-Weimar-Eisenachu. V ubytovacích protokolech Loun však carovo ženské příbuzenstvo výslovně zmíněno není. Při následování svého mocného bratra možná velkokněžny použily bezpečnější trasu nebo jely inkognito.

V zápisech se však objevují poznámky o průjezdu i méně významných žen. Tak například v únoru 1814 se na desetidenní cestu vydala manželka žateckého krajského komisaře Stránského, což pro nejmenované majitele povozů z Dobroměřic a Rade znamenalo zapřáhnout a odvézt „paní komisarku“ nejprve do Litoměřic a potom zpět do Žatce.

Dojemné jsou zápisy o poskytnutí převozů manželkám, doprovázejícím raněné nebo zmrzačené vojáky do vnitrozemí, někdy dokonce v doprovodu dětí, a nechybějí ani zmínky o průjezdu čerstvých válečných vdov.

Antonín Hlušík

dopisy

■ Dým nad městem...

„Když jsem se 10. října šel okolo 8. hodiny ranní z Dragošev domů na Dvůrákovu ulici, zahlédl jsem nad městem oblak dýmu. Jako správný zvědavce jsem se vydal směrem k místu předpokládané havárie. Dýmem jsem byl tak překvapen, že jsem neváhal zavolat na hasičskou pohotovost. Zde mi oznámili, že o problému vědí. Nic víc. Asi po čtvrt hodině začal dým ustupovat. To už i já dorazil k místu, odkud do okolí unikal plyn. Zjistil jsem, že je vše jištěno pracovníky plynárenské firmy a uklidněn šel domů. Teprve později jsem se dověděl, že šlo o pravidelnou údržbu plynárenského zařízení, kdy dochází k tomuto efektu, jenž prý není nebezpečný. Možná bychom my, občané, mohli být napříště lépe informováni.“

Daniel Zíbrt, Postoloprty

■ Regionální centrum baví děti

„Dne 20. října se v nové hale TJ Sever Žatec konala regionální soutěž ve vybíjení. Pořádalo ji Regionální centrum Asociace Sport pro všechny. Na sportovní klání přijelo 41 žáků a žákyň do 14 let ze 6 odborů. Všech 6 družstev při hře každý s každým předvedla za bouřlivého povzbuzování pěkné utkání. Tato soutěž byla již osmá, zbývá už jen sobota 24. listopadu (opět hala TJ Sever Žatec) a sálová kopaná 2. prosince (sportovní hala Louny) pod patronátem starostky obce Jimlín. Děkujeme všem za kvalitní hru. V soutěži se obory umístily takto: 1. Sever Žatec, 2. TJ Havran Křyry, 3. TJ Sokol Chožov, 4. TJ Sokol Zeměchy, 5. TJ Sokol Lenešice, 6. Podbořany.“

R.C. Asociace Sport pro všechny

■ Když kaštiny padají, to já mívám rád

„Potlesk a úsměvy ve tvářích, takhle začalo krásné Kaštánkové odpoledne v Mateřské škole v Lounech v Šafaříkově ulici. Děti z „Korálkové“ třídy spolu s rodiči strávili dnes tak vzácný a pro děti velice důležitý společný čas při tvorbě postavicek, zvířátek a strašidýlek z kaštanů a jiných přírodnin. Ty děti předem pečlivě, jako mra-venčkové, snášely do třídy. Všichni prokázali velikou fantazii a bez malých odměn neodcházelí. Těšíme se na další setkání u vánočního stromku.“

Lenka Kučerová

■ Podzimní toulání

„V polovině října členky a členové Klubu českých turistů Louny se vypravili do blízkého Českého Středoohoří. Výlet měl dva cíle: navštívit Národní přírodní památku Kamenná slunce, která je uváděná v evropských učebnicích geologie. Proto účastníky překvapilo nevábné okolí (skladka) a nulové označení přístupu. Počasí nám přálo a tak jsme pokračovali do Libčevse. Tato obec nás překvapila opačně - svojí pěknou úpravností. Obdivovali jsme kostel, který byl bohužel zavřený. Též nás potěšili vdobře zásobeném obchodě. Zarazilo nás, že pohledy propagují město Louny, a ne svoji zajímavou obec.

V listopadu vás zveme na výlet na Červený Hrádek.“

Milan Zelenka, Postoloprty

FOTO ALLA BALKOVSKÁ

Přidala jsem vám tři staletí...

Předminule se mi podařilo dobré faux pase. Bývalým spolužákům ze základní školy Postoloprty, co měli sraz, jsem štědrě přidala léta. V roce 1946 totiž nešli do první třídy, jak jsem pochopila. Oni se tento rok teprve narodili! Kolik vás asi bylo, milé dámy a pánové? Padesát? A každému jsem šest let přidala... no, vidím, že nejsem troškař ani lakomec. Tak to máme suma sumárum o tři sta roků víc, než je vám ve skutečnosti. Paní Herzogová, Štěpničková, pane Ibly, Hrubý, Kotalíku, Canini avšichni další vrstevníci, přijměte hlubokou omluvu. Hlavně zůstaňte bodří, veselí, jako doposud. A až se přistě sejdete a poobědváte v restauraci Koruna, už se nespětu.

Alla Balkovská, redaktorka Svobodného hlasu